

Załącznik
do uchwały Nr 5920/2026
Zarządu Województwa Opolskiego
z dnia 28 lipca 2026 r.

Zasady wyceny aktywów i pasywów dla jednostek budżetowych Województwa Opolskiego

§1.

Stosowane przez jednostkę zasady wyceny aktywów i pasywów wynikają z:

- 1) ustawy z dnia 29 września 1994r o rachunkowości (Dz.U. 2026r. poz. 522 z późn. zm.);
- 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r o finansach publicznych (Dz.U. 2025r. poz. 1483z późn. zm.);
- 3) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017r w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2026r. poz. 909).

§2.

Zasady rachunkowości jednostki stanowią, że:

- 1) dochody i wydatki ujmuje się w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą;
- 2) ujmuje się również wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów - także zaangażowanie środków;
- 3) odsetki od nieterminowych płatności nalicza się i ewidencjonuje nie później, niż na koniec każdego kwartału;
- 4) wyceny składników aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych dokonuje się nie później niż na koniec kwartału.

§3.

Zasady wyceny aktywów i pasywów jednostki:

1. Środki trwałe w budowie - w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Są to koszty poniesione w okresie budowy, montażu, przystosowania, ulepszenia i nabycia podstawowych środków trwałych oraz koszty nabycia pozostałych środków trwałych stanowiących pierwsze wyposażenie nowych obiektów, zliczone do dnia bilansowego lub do dnia zakończenia inwestycji.
2. Wartości niematerialne i prawne w trakcie roku obrotowego wprowadza się do ewidencji według ich wartości początkowej.
Wartości niematerialne i prawne o wartości do 10 000 zł umarzane są w 100 % w miesiącu przyjęcia do użytkowania.
Na dzień bilansowy wartości niematerialne i prawne wycenia się w wartości początkowej pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne.
3. Podstawowe środki trwałe (o wartości początkowej powyżej 10 000 złotych, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne i zdatne do użytku w momencie oddania do użytkowania, przeznaczone na potrzeby jednostki) w trakcie roku obrotowego wprowadza się do ewidencji według ich wartości początkowej.

Środki trwałe stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego otrzymane nieodpłatnie mogą być, na podstawie decyzji właściwego organu, wycenione w wartości określonej w tej decyzji.

Wartość początkowa środków trwałych ulega podwyższeniu o wartość nakładów poniesionych na ich ulepszenie. Jeżeli środki trwałe uległy ulepszeniu w wyniku przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji, wartość początkową tych środków powiększa się o sumę wydatków na ich ulepszenie, w tym także o wydatki na nabycie części składowych lub peryferyjnych.

4. Odpisy amortyzacyjne (umorzeniowe) dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych dokonuje się jednorazowo (w grudniu) za okres całego roku obrotowego przy zastosowaniu stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Amortyzacja rozpoczyna się z następnym miesiącem po miesiącu, w którym przyjęto środek trwały lub wartość niematerialną i prawną do używania, a kończy w miesiącu, w którym następuje zrównanie sumy odpisów z ich wartością początkową lub w którym dokonano sprzedaży, przekazania, likwidacji lub stwierdzony został niedobór. Przyjmuje się liniową metodę amortyzacji.

5. Pozostałe środki trwałe (o wartości początkowej do 10 000 złotych, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne i zdatne do użytku w momencie oddania do używania, przeznaczone na potrzeby jednostki) wycenia się według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia. Pozostałe środki trwałe umarza się w 100% w miesiącu przyjęcia do używania.

6. Nie obejmuje się ewidencją środków trwałych samodzielnych składników majątku o charakterze pomocniczym, niewymagających indywidualnej identyfikacji, których utrata nie wpływa na ciągłość realizacji zadań jednostki, a koszt prowadzenia ich ewidencji byłby niewspółmierny do korzyści informacyjnych, tj.:

1) drobne wyposażenie pomocnicze pomieszczeń biurowych i socjalnych, w szczególności: lampki biurkowe, zegary ściennie, wieszaki wolnostojące, stojaki (na flagi, parasole, materiały informacyjne, ekspozycyjne, rowerowe), tablice informacyjne, korkowe i suchościeralne, rollupy promocyjne, skrzynki na klucze, lustra, wózki transportowe niewymagające dozoru, podnóżki, podpórki pod plecy, dozowniki mydła, suszarki do rąk, pojemniki na papier i ręczniki papierowe, drobny sprzęt i narzędzia bhp i ppoż.,

2) wyposażenie dekoracyjne i estetyczne, w szczególności:

donice, osłonki, elementy dekoracyjne, obrazy i grafiki o charakterze dekoracyjnym, sztuczne rośliny, wazon, ramki;

3) urządzenia pomocnicze o niskim ryzyku utraty i niewielkim znaczeniu dla działalności jednostki, w szczególności:

kalkulatory, aparaty telefoniczne, wagi pocztowe, higrotermometry, megafony, narzędzia służące do drobnych napraw, drabiny, drobny sprzęt i narzędzia do działań edukacyjnych, turystycznych, ochrony przyrody,

4) wyposażenie pomocnicze zaplecza kuchennego, w szczególności:

czajniki elektryczne, termosy, dzbanki filtrujące, podgrzewacze bufetowe, suszarki i ociekacze do naczyń, wózki kelnerskie i pomocnicze;

5) akcesoria komputerowe, w szczególności:

myszki, klawiatury, zasilacze, pamięć usb, słuchawki, głośniki, mikrofony, kamerki internetowe, podstawki pod monitor.

Nie podlegają wyłączeniu z ewidencji środki trwałe, których charakter, przeznaczenie, sposób użytkowania lub konieczność zapewnienia należytej ochrony mienia uzasadniają objęcie ich ewidencją, w szczególności meble biurowe, urządzenia AGD, sprzęt RTV, sprzęt multimedialny, urządzenia teleinformatyczne, elektronarzędzia, urządzenia pomiarowe, urządzenia utrzymania

czystości, urządzenia klimatyzacyjne, urządzenia zabezpieczeń, sprzęt medyczny oraz inne składniki o istotnym znaczeniu dla funkcjonowania jednostki.

7. Wartość materiałów ujmuje się w księgach według cen zakupu.

8. Środki pieniężne wycenia się i ujmuje w księgach rachunkowych w wartości nominalnej. Środki pieniężne w walutach obcych wykazuje się w księgach rachunkowych w wartości nominalnej przeliczonej przez bank na złote polskie według kursu kupna lub sprzedaży walut stosowanego w tym dniu przez bank, z którego usług jednostka korzysta. Na dzień bilansowy wycenia się według kursu średniego ustalonego przez NBP na ten dzień.

9. Należności i zobowiązania wycenia i ewidencjonuje się w księgach rachunkowych według wartości nominalnej. Należności i zobowiązania wyrażone w walutach obcych wycenia się nie później niż na koniec kwartału, według kursu średniego ustalonego przez NBP na ten dzień. Ponadto na koniec każdego kwartału wycenia się należności i zobowiązania w kwocie wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami. Na dzień bilansowy wycenia się je w kwocie wymaganej zapłaty, czyli łącznie z wymagalnymi odsetkami z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny, tj. po pomniejszeniu o wartość ewentualnych odpisów aktualizujących dotyczących należności wątpliwych.

10. Odpisy aktualizujące należności dokonywane są najpóźniej na dzień bilansowy.

Wartość należności aktualizuje się, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizacyjnego, w odniesieniu do:

- 1) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości - do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu komisarzowi w postępowaniu upadłościowym;
- 2) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego - w pełnej wysokości należności;
- 3) należności kwestionowanych przez dłużników oraz tych, z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna - do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności;
- 4) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizacyjnego - w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania;
- 5) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców - w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

Pierwsze trzy należności aktualizuje się metodą polegającą na identyfikowaniu konkretnych należności, w przypadku których występuje duże ryzyko nieściągalności. Wyliczenie obiektywnych przesłanek zagrożenia należności zezwala na wiarygodne ustalenie kwoty zagrożonej należności i kwoty odpisu aktualizującego wartość tej należności.

W przypadku należności przeterminowanych, o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności oraz braku informacji o sytuacji finansowej i majątkowej dłużnika, wysokość odpisu aktualizującego ustala się poprzez zakwalifikowanie należności wymagalnej do przedziału czasowego zalegania z płatnością. Przedziałom czasowym okresów zalegania z płatnością przypisane są stawki procentowe odpisów aktualizujących wycenę należności według podanego

poniżej algorytmu. Podział na okresy zalegania z płatnością na dzień 31 grudnia dla należności i przypisane im wartości odpisów aktualizujących są następujące:

- 1) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy - odpis aktualizujący w wysokości 50% należności;
- 2) powyżej 6 miesięcy do roku - odpis aktualizujący w wysokości 75 % należności;
- 3) powyżej roku - odpis aktualizujący w wysokości 100 % należności.

11. Odsetki od należności i zobowiązań, w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujmuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty lub pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Odsetki z tytułu zalegania z płatnością należności podstawowej także objęte są odpisami aktualizującymi. Jeśli należność podstawowa objęta jest odpisami aktualizującymi wycenę, to taka sytuacja automatycznie pociąga za sobą konieczność odpisu aktualizującego naliczone odsetki w całej wartości tych naliczonych odsetek za zwłokę w zapłacie. Nie zwalnia to z obowiązku ujęcia należności odsetkowych na odpowiednim koncie ewidencjonującym należność z tego tytułu, w kwocie wymagającej zapłaty, czyli w tym przypadku wartości nominalnej odsetek.

Nie nalicza się odsetek za zwłokę nieprzekraczających kwoty określonej w art. 54 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r Ordynacja podatkowa (Dz.U. 2026r. poz. 622 z późn. zm.).

12. Wszelkie zwroty wydatków (faktyczne otrzymane) dokonywane w roku poniesienia (w roku budżetowym) zmniejszają jednocześnie wykonanie wydatków w tym roku budżetowym. Wszelkie zwroty dotyczące wydatków dokonanych w latach ubiegłych stanowią dochody budżetowe danego roku.